Mae'r cyhoeddiad hwn wedi cael ei dynnu

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi cael ei dynnu.

Nid yw'r cyhoeddiad hwn bellach yn gyfredol.

Adran Gwaith
a Phensiynau

Help os ydych chi’n sâl neu’n anabl

Mae’r daflen hon yn cynnwys gwybodaeth a ddewiswyd o **www.gov.uk** ar 9 Mai 2018. Mae’r wybodaeth ddiweddaraf bob amser ar gael ar-lein. Mae’r daflen hon ar gyfer cyfarwyddyd yn unig ac ni ddylid dibynnu arno fel datganiad llawn o’r gyfraith yn y maes hwn.

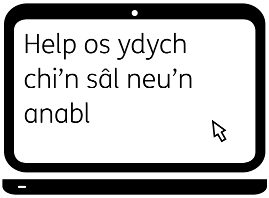

Cynnwys

Tâl Salwch Statudol	3
Lwfans Cyflogaeth a chymorth	5
Taliad Annibyniaeth Personol	9
Lwfans Gweini	11
Lwfans Byw i’r Anabl ar gyfer plant	12
Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol	15
Taliad Niwed Trwy Frechiad	17
Lwfans Gofalwr	20
Credyd Gofalwr	22
Chwilio am waith os ydych chi’n anabl	23
Credyd Treth Gwaith	25
Help arall is ydych yn anabl	26

Argraffwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau gan ddefnyddio’r testun a gymerwyd o **www.gov.uk** ar 9 Mai 2018.

© Hawlfraint y Goron.

ISBN 978-1-78659-053-4

DWP17W (Mai 2018)

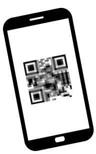

Codau QR

Dyma godau bar sgwâr sy’n agor gwefan benodol, gan arbed i chi deipio cyfeiriadau gwe hir.

Gallwch gael ap am ddim i sganio codau QR ar y rhan fwyaf o ffonau clyfar.

Tâl Salwch Statudol

www.gov.uk/statutory-sick-pay

Gallwch gael Tâl Salwch Statudol (SSP) o £92.05 yr wythnos am hyd at 28 wythnos.

Cewch SSP am y dyddiau y byddech fel arfer wedi gweithio. Ni chaiff ei dalu am y 3 diwrnod cyntaf rydych i ffwrdd, oni bai y talwyd SSP i chi o fewn yr 8 wythnos diwethaf ac yn gymwys ar ei gyfer eto.

Os oes gennych fwy nag un swydd, gallech gael SSP gan bob cyflogwr.

Sut y cewch eich talu

Telir SSP gan eich cyflogwr yn yr un ffordd â'ch cyflog arferol (er enghraifft: yn wythnosol neu'n fisol).

Caiff Treth ac Yswiriant Gwladol ei ddidynnu.

Os na chredwch eich bod yn cael y swm cywir o SSP, siaradwch â'ch cyflogwr. Os ydych yn dal yn anfodlon, cysylltwch â llinell ymholiadau Cyllid a Thollau EM (HMRC).

Ffôn: **0300 200 3500**
Ffôn testun: **0300 200 3519**
Dydd Llun i ddydd Gwener 8am i 5pm, dydd Sadwrn 8am i 4pm

Cymhwyster

I fod yn gymwys i gael Tâl Salwch Statudol (SSP), mae'n rhaid i chi:

- cael ei ystyried fel cyflogai ac wedi gwneud rhywfaint o waith ar gyfer eich cyflogwr
- wedi bod yn sâl am o leiaf 4 diwrnod yn olynol (gan gynnwys diwrnodau nad ydych yn gweithio)
- ennill £116 (cyn treth) yr wythnos ar gyfartaledd
- dweud wrth eich cyflogwr eich bod yn sâl cyn eu terfyn amser - neu o fewn 7 diwrnod os nad oes ganddynt un

Mae gan weithwyr asiantaeth hawl i Dâl Salwch Statudol.

Eithriadau

Ni fyddwch yn gymwys os ydych:

- wedi derbyn yr uchafswm o SSP (28 wythnos)
- wedi cymryd 3 blynedd neu fwy o 'gyfnodau cysylltiedig' o salwch - lle mae 4 neu fwy o ddiwrnodau salwch yn digwydd o fewn 8 wythnos i'w gilydd
- yn cael Tâl Mamolaeth Statudol

Gallwch barhau i fod yn gymwys os gwnaethoch ddechrau eich swydd yn ddiweddar, ac nad ydych wedi cael 8 wythnos o dâl eto. Gofynnwch i'ch cyflogwr i gael rhagor o wybodaeth.

Cyfnodau cysylltiedig o salwch

Os ydych yn cael cyfnodau rheolaidd o salwch, efallai y byddant yn cyfrif fel 'cysylltiedig'. I fod yn gysylltiedig, mae'n rhaid i'r cyfnodau fod:

- para
- fod yn 8 wythnos neu lai ar wahân i'w gilydd

Nid ydych belllach yn gymwys i gael Tâl Salwch Statudol os oes gennych gyfres barhaus o gyfnodau cysylltiegid sy'n para mwy 3 blynedd.

Sut i wneud cais

Er mwyn hawlio Tâl Salwch Statudol (SSP), rhowch wybod i'ch cyflogwr yn ysgrifenedig (os ydynt yn gofyn am hynny) ac erbyn eu terfyn amser (neu o fewn 7 diwrnod os nad oes ganddynt un).

Bydd ond angen i chi gael nodyn ffitrwydd meddyg (neu nodyn salwch) os byddwch yn sâl am 7 diwrnod neu fwy.

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth

www.gov.uk/employment-support-allowance

Os ydych yn sâl neu'n anabl, bydd Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn cynnig i chi:

- cymorth ariannol os na allwch weithio
- help personol fel y gallwch weithio os ydych yn gallu

Gallwch wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os ydych yn gyflogedig, yn hunangyflogedig neu'n ddi-waith.

Efallai y cewch eich trosglwyddo i Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os ydych wedi bod yn hawlio budd-daliadau eraill fel Cymhorthdal Incwm neu Fudd-dal Analluogrwydd.

Yr hyn a gewch

Fel arfer, byddwch yn cael y gyfradd asesu am 13 wythnos ar ôl eich cais. Bydd hyn:

- hyd at £57.90 yr wythnos os ydych yn llai na 25 oed
- hyd at £73.10 yr wythnos os ydych yn 25 oed neu drosodd

Ar ôl hynny, os oes gennych hawl i gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth, byddwch yn cael ei roi mewn 1 o 2 grŵp a byddwch yn cael:

- hyd at £73.10 yr wythnos os ydych yn y grŵp gweithgaredd sy'n gysylltiedig â gwaith
- hyd at £110.75 yr wythnos os ydych yn y grŵp cymorth

Os ydych yn y grŵp cymorth ac ar Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm, byddwch hefyd yn gymwys i gael y premiwm anabledd uwch am £16.40 yr wythnos.

Efallai byddwch hefyd yn gymwys am y premiwm anabledd difrifol o £64.30 yr wythnos.

Os bydd yr asesiad yn cymryd mwy na 13 wythnos, bydd eich budd-dal yn cael ei ôl-ddyddio i 14eg wythnos y cais.

Mathau o Lwfans Cyflogaeth a Chymorth

Mae 3 fath o Lwfans Cyflogaeth a Chymorth:

- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth 'dull newydd' os ydych yn gymwys i wneud cais am Gredyd Cynhwysol
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau - fel arfer cewch hwn os ydych wedi talu digon o gyfraniadau Yswiriant Gwladol (Gall credydau Yswiriant Gwladol gyfrif am ran o hyn, os byddwch yn ei cael)
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm - fel arfer cewch hwn ar ei ben ei hun neu ar ben Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau, os ydych ar incwm isel

Cymorth yn gysylltiedig â gwaith

Yn dilyn eich Asesiad Gallu i Weithio, byddwch yn ymuno â naill ai'r grŵp gweithgaredd sy'n gysylltiedig â gwaith neu'r grŵp cymorth os oes gennych hawl i gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth.

Grŵp gweithgaredd sy'n gysylltiedig â gwaith

Mae'n rhaid i chi fynd i gyfweliadau rheolaidd gydag ymgynghorydd a all eich helpu gyda phethau fel nodau swyddi a gwella eich sgiliau.

Grŵp cymorth

Nid oes yn rhaid i chi fynd i gyfweliadau, ond gallwch ofyn am gael siarad ag ymgynghorydd personol. Rydych fel arfer yn y grŵp hwn os yw eich salwch neu'ch anabledd yn cyfyngu'n ddifrifol ar yr hyn y gallwch ei wneud.

Cymhwyster

Gallwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os yw eich salwch neu anabledd yn effeithio ar eich gallu i weithio a:

- rydych o dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth.
- nid ydych yn cael Tâl Salwch Statudol neu Dâl Mamolaeth Statudol ac nid ydych wedi dychwelyd i'r gwaith
- nid ydych yn cael Lwfans Ceisio Gwaith

Gallwch wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os ydych yn gyflogedig, yn hunangyflogedig, yn ddi-waith neu'n fyfyriwr sy'n cael Lwfans Byw i'r Anabl neu Daliad Annibyniaeth Personol.

Efallai y gallwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os ydych wedi byw neu weithio dramor ac wedi talu digon o Yswiriant Gwladol y DU (neu'r hyn sy'n gyfwerth mewn gwlad yr AEE neu wlad arall y mae gan y DU gytundeb â hwy).

Defnyddiwch gyfrifiannell budd-daliadau i wirio a ydych yn gymwys. Cewch ragor o wybodaeth yn
www.gov.uk/benefits-adviser

Asesiad Gallu i Weithio

Ar ôl i chi wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth, cewch lythyr yn dweud wrthych ble i fynd i gael eich Asesiad Gallu i Weithio ac yn esbonio beth i'w wneud.

Bydd yn rhaid i chi hefyd gwblhau'r 'Holiadaur gallu cyfyngedig i weithio' yn ystod y cais. Mae'r holiadur yn wahanol yng Ngogledd Iwerddon.

Gellir atal eich budd-dal os na fyddech yn cwblhau'r holiadur neu'n mynd i'r asesiad.

Efallai y byddwch yn gallu cael recordiad o'r asesiad.

Gwneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth os ydych yn gweithio

Gallech weithio a pharhau i hawlio Lwfans Cyflogaeth a Chymorth. Mae'n dibynnu ar faint a gewch eich talu a'r oriau a wnewch.

Gwaith a ganiateir

Os gwnewch 'gwaith a ganiateir' ni fydd fel arfer yn effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth. Mae'n waith a ganiateir os yw'r ddau beth yn berthnasol:

- rydych yn ennill hyd at £125.50 yr wythnos
- rydych yn gweithio llai nag 16 awr yr wythnos

Nid oes cyfyngiad ar faint o wythnosau y gall eich gwaith a ganiateir barhau.

Gwaith a ganiateir wedi'i gynnal

Gallwch wneud 'gwaith a ganiateir wedi'i gynnal' ac ennill hyd at £125.50 yr wythnos. Rhaid i'r gwaith a ganiateir wedi'i gynnal yn un o'r canlynol:

- rhan o raglen driniaeth

- dan oruchwyliaeth gan rywun o gyngor lleol neu fudiad gwirfoddol y mae ei swydd i drefnu gwaith i bobl anabl.

Pan fyddwch yn dechrau gweithio

Llenwch ffurflen PW1W a'i hanfon i swyddfa'r Ganolfan Byd Gwaith sy'n delio â'ch budd-dal. Lawrlwythwch ffurflen trwy chwilio am 'PW1ESAW' yn **www.gov.uk/cymraeg**

Mae angen i chi ddweud wrth y Ganolfan Byd Gwaith os gwnewch unrhyw waith gwirfoddol (nid yw hyn fel arfer yn effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth).

Dywedwch wrth y swyddfa Canolfan Byd Gwaith sy'n delio â'ch cais os bydd eich amgylchiadau'n newid (er enghraifft: os bydd eich incwm yn newid neu os ydych yn mynd dramor) gan y gall effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth.

Eich incwm a'ch cynilion

Efallai y bydd eich incwm yn effeithio ar eich Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau neu'n seiliedig ar incwm. Gall incwm gynnwys:

- eich incwm chi a'ch partner
- cynilion dros £6,000
- incwm pensiwn

Ni fyddwch yn gymwys i gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm os oes gennych gynilion dros £16,000.

Nid yw Lwfans Cyflogaeth a Chymorth dull newydd yn ystyried unrhyw gynilion sydd gennych.

Sut i wneud cais

Y ffordd gyflymaf i wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yw dros y ffôn.

Mae'r rhif y byddwch yn ei ffonio yn dibynnu ar ba fath o Lwfans Cyflogaeth a Chymorth rydych ynn gwneud cais amdano.

Efallai y byddwch yn gallu hawlio Credyd Cynhwysol. Gwiriwch eich bod yn gymwys i gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth cyn gwneud cais.

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth dull newydd

Gwnewch gais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth dull newydd dros y ffôn.

Ffôn: 0800 328 1744

Ffôn testun: 0800 328 1344

Dydd Llun i Ddydd Gwener, 8am i 6pm

Os nad ydych yn gymwys i hawlio Credyd Cynhwysol yn eich ardal, ni fyddwch yn gallu hawlio Lwfans Cyflogaeth a Chymorth dull newydd. Efallai y gallwch hawlio Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau neu incwm yn lle hynny.

Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau neu incwm

Ffoniwch y ganolfan gyswllt i wneud cais am Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar gyfraniadau neu incwm.

Ffôn: 0800 012 1888

Ffôn testun: 0800 023 4888

Dydd Llun i Ddydd Gwener, 8am i 6pm

Taliad Annibyniaeth Personol

www.gov.uk/pip

Gallech gael help gyda rhai o'r costau ychwanegol a achosir gan afiechyd neu anabledd hirdymor.

Os ydych rhwng 16 a 64 oed, gallech gael rhwng £22.65 a £145.35 yr wythnos trwy hawlio Taliad Annibyniaeth Personol (PIP).

Mae'r swm a gewch yn dibynnu ar sut mae eich cyflwr yn effeithio arnoch, nid y cyflwr ei hun.

Bydd gweithiwr iechyd proffesiynol yn eich asesu i gyfrifo lefel y cymorth y gallwch ei gael. Bydd eich cyfradd yn cael ei hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eich bod yn cael y gefnogaeth gywir.

Gallai eich gofalwr gael Lwfans Gofalwr os oes gennych anghenion gofalu sylweddol.

Cymhwyster

Rhaid i chi fod yn 16 i 64 oed a bod gennych gyflwr iechyd neu anabledd lle rydych:

- wedi cael anawsterau gyda bywyd bob dydd neu fynd o gwmpas (neu'r ddau) am 3 mis
- yn disgwyl i'r anawsterau hyn barhau am o leiaf 9 mis (oni bai eich bod â salwch terfynol gyda llai na 6 mis i fyw)

Mae'n rhaid i chi fod wedi byw yng Nghymru, Lloegr, neu'r Alban am o leiaf 2 o'r 3 blynedd ddiwethaf, a bod yn un o'r gwledydd hyn pan fyddwch yn gwneud cais. Os ydych wedi dychwelyd yn ddiweddar o fyw mewn gwlad arall o'r AEE, efallai y gallwch gael PIP yn gynt.

Mae'r broses yn wahanol yng Ngogledd Iwerddon.

Gallwch gael Taliad Annibyniaeth Personol (PIP) p'un a ydych yn gweithio ai peidio.

Mae yna reolau ychwanegol os ydych chi'n byw dramor neu os nad ydych chi'n ddinesydd Prydeinig.

Sut i wneud cais

Gallwch wneud cais Taliad Annibyniaeth Personol (PIP) newydd trwy ffonio'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP).

Gall rhywun arall ffonio ar eich rhan, ond bydd angen i chi fod gyda nhw pan fyddant yn ffonio. Mae ffyrdd eraill o hawlio hefyd os ydych yn ei chael hi'n anodd defnyddio ffôn.

Mae'r broses yn wahanol yng Ngogledd Iwerddon.

Hawlio dros y ffôn neu ffôn testun

Cyn i chi ffonio, bydd angen:

- eich manylion cyswllt, er enghraifft rhif ffôn
- eich dyddiad geni
- eich rhif Yswiriant Gwladol - mae hwn ar lythyrau am dreth, pensiynau a budd-daliadau
- eich rhif cyfrif banc neu gymdeithas adeiladu a chod didoli
- enw, cyfeiriad a rhif ffôn eich meddyg neu weithiwr iechyd
- dyddiadau a chyfeiriadau am unrhyw amser rydych chi wedi'i dreulio dramor, mewn cartref gofal neu ysbyty

Yna gallwch ffonio’r llinell Taliad Annibyniaeth Personol (PIP)
Ffôn: **0800 917 2222**
Ffôn testun: **0800 917 7777**
Dydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm

Cewch ragor o wybodaeth am gostau galwadau yn **www.gov.uk/call-charges**

Lwfans Gweini

www.gov.uk/attendance-allowance

Mae Lwfans Gweini yn helpu gyda chostau ychwanegol os oes gennych anabledd sy’n ddigon difrifol eich bod angen rhywun i helpu gofalu amdanoch.

Telir ar 2 gyfradd wahanol ac mae faint y byddwch yn ei gael yn dibynnu ar lefel y gofal sydd ei angen oherwydd eich anabledd.

Gallech gael £57.30 neu £85.60 yr wythnos i helpu gyda chymorth personol os bod gan y ddau ohonoch:

- anabledd corfforol neu feddyliol
- yn 65 oed neu hŷn

Nid yw’n cwmpasu anghenion symudedd.

Gall y budd-daliadau eraill a gewch gynyddu os ydych yn cael Lwfans Gweini.

Nid oes yn rhaid cael rhywun i ofalu amdanoch i wneud cais.

Os oes gennych ofalwr, gallent gael Lwfans Gofalwr os oes gennych anghenion gofalu sylweddol.

Cymhwyster

Gallwch gael Lwfans Gweini os ydych yn 65 oed neu’n hŷn ac mae’r canlynol yn berthnasol:

- mae gennych anabledd corfforol (gan gynnwys anabledd synhwyraidd, e.e. dallineb), anabledd meddyliol (gan gynnwys anawsterau dysgu), neu’r ddau
- mae eich anabledd yn ddigon difrifol i chi fod angen help ofalu am eich hun neu rywun i’ch goruchwylio, er mwyn eich diogelwch eich hun neu rywun arall
- roedd angen y cymorth hwnnw arnoch am o leiaf 6 mis (oni bai eich bod yn derfynol wael)

Sut i wneud cais

Defnyddiwch y ffurflen AA1AW i wneud cais am Lwfans Gweini drwy'r post. Lawrlwythwch ffurflen yn www.gov.uk/attendance-allowance/how-to-claim. Mae'r ffurflen yn cynnwys nodiadau sy'n dweud wrthych sut i'w llenwi.

Gallwch hefyd gael copi o'r ffurflen o'r linell gymorth Lwfans Gweini.

Llinell gymorth Lwfans Gweini

Ffôn: 0800 731 0122
Ffôn testun: 0800 731 0317

Dydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm

Cewch ragor o wybodaeth am gostau galwadau yn www.gov.uk/call-charges

Rheolau arbennig - os oes gennych salwch terfynol

Mae 'rheolau arbennig' er mwyn i chi gael Lwfans Gweini yn gyflymach os nid oes disgwyl i chi fyw am fwy na 6 mis. Rhaid i chi:

- cwblhau ffurflen Lwfans Gweini
- cynnwys adroddiad cyflwr meddygol DS1500W neu'i anfon wedi hynny - mae'r rhain yn rhad ac am ddim a gallwch ond ei gael gan feddyg teulu, arbenigwr neu ymgynghorydd.

Gallwch wneud hyn ar ran rhywun arall heb eu caniatâd. Ni fydd y llythyr am yr arian a ddyfernir yn sôn am 'rheolau arbennig'.

Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer plant

www.gov.uk/disability-living-allowance-children

Gall Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer plant helpu gyda chost ychwanegol i ofalu am blentyn sydd:

- o dan 16 oed
- gyda phroblemau cerdded neu angen llawer mwy o help na phlentyn o'r un oedran nad yw'n anabl

Bydd angen iddynt gwrdd a'r holl ofynion cymhwysedd.

Mae'r gyfradd Lwfans Byw i'r Anabl rhwng £22.65 a £145.35 yr wythnos ac yn dibynnu ar y lefel o help sydd ei angen ar y plentyn.

Efallai y bydd angen asesiad ar y plentyn i weithio allan pa help sydd ei angen arnynt.

Cymhwyster

Fel arfer, i fod yn gymwys i gael Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer plant rhaid i'r plentyn:

- o dan 16 oed
- angen gofal ychwanegol neu os oes gennych anawsterau cerdded
- bod ym Mhrydain Fawr, gwlad yr Ardal Economaidd Ewropeaidd (AEE) arall, neu'r Swistir pan fyddwch yn hawlio - mae rhai eithriadau, e.e. aelodau teulu'r Lluoedd Arfog
- wedi byw ym Mhrydain Fawr am 2 allan o'r 3 blynedd diwethaf os dros 3 oed
- bod yn preswylio fel arfer yn y Deyrnas Unedig, Iwerddon, Ynys Manaw neu Ynysoedd y Sianel
- peidio â bod yn destun i reolaeth mewnfudo

Mae rhai eithriadau i'r amodau hyn os yw'r plentyn yn byw neu'n dod o wlad yr AEE arall neu'r Swistir.

Gallwch wneud cais am Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer plant os ydych mewn gwaith neu allan o waith.

Plant o dan 3 oed

Mae'n rhaid i blentyn o dan 6 mis oed wedi bod yn byw ym Mhrydain Fawr am o leiaf 13 wythnos.

Mae'n rhaid i blentyn rhwng 6 mis a 3 oed wedi bod yn byw ym Mhrydain Fawr am o leiaf 26 o'r 156 wythnos diwethaf.

Nid yw'r rheolau ar breswylio fel arfer yn berthnasol os yw plentyn yn derfynol sal.

Cyflwr anabledd neu iechyd y plentyn

Mae'n rhaid i gyflwr anabledd neu iechyd y plentyn olygu un neu ddau o'r canlynol:

- bod angen llawer mwy o ofal na phlentyn o'r un oedran nad yw'n anabl
- bod ganddynt broblemau symud o gwmpas

Mae'n rhaid iddynt fod wedi cael yr anawsterau hyn am o leiaf 3 mis ac yn disgwyl iddynt bara am o leiaf 6 mis. Os ydynt yn derfynol sal (h.y. ni ddisgwylir iddynt fyw am fwy na 6 mis), nid oes angen iddynt fod wedi cael yr anawsterau hyn am 3 mis.

Sut i wneud cais

Defnyddiwch y ffurflen gais Lwfans Byw i'r Anabl i wneud cais am Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer plant sydd o dan 16 oed. Mae'r ffurflen yn dweud wrthych ble i anfon eich cais.

Gallwch archebu ffurflen wedi'i hargraffu drwy ffonio llinell gymorth Lwfans Byw i'r Anabl.

Lwfans Byw i'r Anabl

Ffôn: 0800 121 4600
Ffôn testun: 0800 121 4523

Dydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm

Cewch ragor o wybodaeth am gostau galwadau yn www.gov.uk/call-charges

Gall Lwfans Byw i'r Anabl ond cael ei hawlio ar gyfer plant sydd o dan 16 oed - mae'n rhaid i unrhyw un sydd dros 16 oed wneud cais am Daliad Annibyniaeth Personol.

Gallwch hawlio Lwfans Byw i'r Anabl ar gyfer plentyn cyn belled ag y byddwch yn gofalu amdanynt fel eich bod yn rhiant iddynt hwy. Mae 'rhiant' yn cynnwys llysrieni, gwarcheidwaid, neiniau a theidiau, rhieni maeth, a hyd yn oed brodyr neu chwiorydd hŷn.

Ni all Lwfans Byw i'r Anabl gael ei ôl-ddyddio. Bydd dyddiad eich cais fel arfer y dyddiad y mae'r ffurflen yn cael ei derbyn neu'r dyddiad rydych yn ffonio'r llinell ymholiadau (os ydych yn dychwelyd y pecyn cais o fewn 6 wythnos).

Mae fel arfer yn cymryd 40 diwrnod gwaith i ddelio â chais am Lwfans Byw i'r Anabl.

Salwch terfynol

Mae rheolau arbennig os nid oes disgwyl i'r plentyn fyw am fwy na 6 mis, er mwyn iddynt gael Lwfans Byw i'r Anabl yn gyflymach. Rhaid i chi:

- cwblhau ffurflen gais Lwfans Byw i'r Anabl

• gofynnwch i feddyg neu weithiwr gofal iechyd proffesiynol arall am ffurflen DS1500W - byddant naill ai'n ei llenwi ac yn rhoi'r ffurflen i chi neu'n ei anfon yn uniongyrchol i DWP.

Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol

www.gov.uk/industrial-injuries-disablement-benefit

Efallai y cewch Fudd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol os ydych yn dod yn sâl neu'n anabl oherwydd damwain neu afiechyd naill ai:

- yn y gwaith
- ar gynllun cyflogaeth a gymeradwywyd neu gwrs

Bydd y swm a gewch yn dibynnu ar eich amgylchiadau unigol.

Gallai eich gofalwr gael Lwfans Gofalwr os oes gennych anghenion gofal sylweddol. Cewch wybod mwy yn **www.gov.uk/carers-allowance**

Yr hyn a gewch

Bydd lefel eich anabledd yn effeithio ar faint o fudd-dal y gallech ei gael. Bydd hyn yn cael ei asesu gan 'ymgynghorydd meddygol' ar raddfa o 1 i 100%.

Cymhwyster

Damweiniau

Efallai y gallwch wneud cais am Fudd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol os:

- oeddech yn gyflogedig pan ddigwyddodd y ddamwain neu'r digwyddiad
- roeddech ar gynllun hyfforddi cyflogaeth neu gwrs a gymeradwywyd pan ddigwyddodd y ddamwain neu'r digwyddiad
- gwnaeth y ddamwain neu'r digwyddiad a achosodd eich salwch neu anabledd ddigwydd yng Nghymru, Lloegr neu'r Alban

Mae'r yna rhai eithriadau y gallwch ofyn i'ch Canolfan Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol rhanbarthol amdanynt.

Afiechydon

Gallwch hawlio Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol os oeddech yn gyflogedig mewn swydd neu roeddech ar gynllun hyfforddi cyflogaeth neu gwrs a gymeradwywyd a achosodd eich afiechyd. Mae'r cynllun yn cwmpasu mwy na 70 o glefydau, gan gynnwys:

- asthma
- broncitis cronig neu emffysema
- byddardod
- clefyd y llwch (gan gynnwys silicosis ac asbestosis)
- osteoarthritis y pen-glin mewn glowyr
- afiechyd penodol A11 (a elwid gynt yn gyflwr y bysedd gwyn)
- mesothelioma ymledol a nifer o glefydau eraill sy'n gysylltiedig ag asbestos fel carsinoma sylfaenol yr ysgyfaint.

Mae'r cynllun hefyd yn cynnwys clefydau sy'n gysylltiedig ag asbestos, gan gynnwys:

- clefyd y llwch (asbestosis)
- mesothelioma ymledol
- carsinoma sylfaenol yr ysgyfaint lle y ceir tystiolaeth o asbestosis
- carsinoma sylfaenol yr ysgyfaint heb asbestosis ond lle y bu amlygiad galwedigaethol helaeth i asbestos mewn galwedigaethau penodol
- tewychu pliwraidd ymledol unochrog neu ddwyochrog.

Gallwch gael rhestr lawn o'r afiechydon gan eich canolfan Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol ranbarthol. Ni allwch hawlio Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol os oeddech yn hunangyflogedig. Cewch wybod mwy yn www.gov.uk/industrial-injuries-disablement-benefit/further-information

Sut i wneud cais

Bydd angen i chi lenwi a phostio ffurflen hawlio. Mae'r ffurflen yn cynnwys nodiadau sy'n:

- eich helpu i'w llenwi
- dweud wrthych ble i'w hanfon

Damweiniau

Argraffwch a llenwch y ffurflen BI100AW yn www.gov.uk/industrial-injuries-disablement-benefit/how-to-claim i hawlio Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol ar gyfer damweiniau.

Afiechydon
Argraffwch a llenwch y ffurflen BI100AW yn www.gov.uk/industrial-injuries-disablement-benefit/how-to-claim i hawlio Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol ar gyfer afiechydon.

I gael furflen, cysylltwch â:
Canolfan Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol Barnsley
Ffôn: 0800 121 8379

Cewch ragor o wybodaeth am gostau galwadau yn www.gov.uk/call-charges

Taliad Niwed Trwy Frechiad

www.gov.uk/vaccine-damage-payment

Os oes gennych anabledd difrifol o ganlyniad i frechiad yn erbyn clefydau penodol, gallech gael taliad di-dreth untro o £120,000. Gelwir hyn yn Daliad Niwed drwy Frechiad.

Effaith ar fudd-daliadau eraill
Gall Taliad Niwed Trwy Frechiad effeithio ar fudd-daliadau a hawliadau eraill fel:

- Cymhorthdal Incwm
- Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm
- Credyd Treth Gwaith
- Credyd Treth Plant
- Credyd Cynhwysol
- Credyd Pensiwn
- Budd-dal Tai
- Gostyngiad Treth Cyngor
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth

Bydd yr effaith y mae'r taliad yn ei gael yn dibynnu ar nifer o bethau. Mae hyn yn cynnwys y taliad yn cael ei rhoi mewn ymddiriedolaeth a'r taliadau'n cael eu gwneud ohono.

Dylech roi gwybod i'r swyddfa sy'n delio a'ch cais am fudd-dal neu gredyd treth os oes gennych Daliad Niwed drwy Frechiad.

Gallwch gael manylion cyswllt o lythyrau a anfonwyd atoch ganddynt hwy.

Cymhwyster

Gallech gael taliad os ydych yn ddifrifol anabl a bod eich anabledd wedi'i achosi gan frechiad yn erbyn unrhyw un o'r afiechydon canlynol:

- clwy'r pennau
- difftheria
- feirws papiloma dynol
- ffliw, ac eithrio ar gyfer y ffliw a achosir gan firws ffliw pandemig
- Ffliw Haemoffiliws math B (HIB)
- ffliw pandemig A (H1N1) 2009 (ffliw moch) - hyd at 31 Awst 2010
- haint niwmococaidd
- Meningococaidd Grŵp B, C neu W (llid yr ymennydd B, C neu W)
- pertwsis (y pâs)
- poliomyelitis
- rotafirws
- rwbela (y frech Almaeneg)
- tetanws
- twbercwlosis (TB)
- y frech goch
- y frech wen - hyd at 1 Awst 1971

Efallai eich bod wedi cael brechiad cyfun yn erbyn nifer o glefydau a restrwyd. Er enghraifft, efallai eich bod wedi cael eich brechu yn erbyn DTP (difftheria, tetanws a phertwsis) neu MMR (y frech goch, clwy'r pennau a rwbela).

Efallai y byddwch hefyd yn gallu cael taliad os ydych yn anabledd difrifol oherwydd naill ai:

- cafodd eich mam ei brechu rhag un o'r clefydau yn y rhestr tra'r oedd yn feichiog
- rydych wedi bod mewn cysylltiad corfforol agos â rhywun sydd wedi cael brechiad geneuol yn erbyn poliomyelitis

Beth sy'n cyfrif fel 'anabledd difrifol'

Cyfrifir anabledd fel canran, ac mae 'anabledd difrifol' yn golygu o leiaf 60% yn anabl.

Gallai hyn fod yn anabledd meddyliol neu gorfforol a bydd yn seiliedig ar dystiolaeth feddygol gan y meddygon neu'r ysbytai sy'n ymwneud â'ch triniaeth.

Pryd a ble mae'n rhaid i'r brechiad wedi digwydd

Mae'n rhaid i chi fel arfer wedi cael eich brechu cyn eich pen-blwydd yn 18 oed oni bai bod y brechiad yn ystod achos o glefyd yn y DU neu Ynys Manaw, neu roedd yn erbyn:

- poliomyelitis
- rwbela
- grŵp meningococaidd C
- feirws papiloma dynol
- ffliw pandemig A (H1N1) 2009 (ffliw moch)
- grŵp meningococaidd W cyn eich penblwydd yn 26 oed

Mae'n rhaid i'r brechiad wedi cael ei roi yn y DU neu Ynys Manaw, oni bai eich bod yn brechu fel rhan o driniaeth feddygol y Lluoedd Arfog.

Sut i wneud cais

Gwnewch gais drwy lenwi'r ffurflen gais yn www.gov.uk/vaccine-damage-payment/how-to-claim. Os ydych o dan 18 oed, dylai eich rhiant neu warcheidwad hawlio ar eich rhan.

Anfonwch y ffurflen at:
Vaccine Damage Payment Unit
Palatine House
Lancaster Road
Preston PR1 1HB

Gallwch gysylltu a'r Uned Taliad Niwed drwy Frechiad i ofyn am ffurflen gais:

Uned Taliad Niwed drwy Frechiad
Ffôn: 01772 899 944
Ffôn testun: 0800 731 0317

Dydd Llun i ddydd Gwener, 8.30am i 5pm ac ar ddydd Gwener, 8.30am i 4.30pm.

Lwfans Gofalwr

www.gov.uk/carers-allowance

Gallech gael £62.10 yr wythnos os ydych yn gofalu am rywun o leiaf 35 awr yr wythnos ac maent yn cael budd-daliadau penodol.

Nid oes rhaid i chi fod yn perthyn i, neu'n byw gyda, y sawl yr ydych yn gofalu amdano. Ni fyddwch yn cael taliad ychwanegol os ydych yn gofalu am fwy nag un person.

Gall Lwfans Gofalwr effeithio ar y budd-daliadau eraill yr ydych chi a'r person yr ydych yn gofalu amdano yn eu cael. Mae'n rhaid i chi dalu treth arno os yw eich incwm dros y Lwfans Personol.

Cymhwyster

Y person rydych yn gofalu amdano

Dylai'r person rydych yn gofalu amdano eisoes yn cael un o'r budd-daliadau hyn:

- Elfen byw bob dydd Taliad Annibyniaeth Personol
- Lwfans Byw i'r Anabl - y gyfradd gofal ganol neu uwch
- Lwfans Gweini
- Lwfans Gweini Cyson ar neu'n uwch na'r gyfradd uwch arferol gyda Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol, neu gyfradd sylfaenol (diwrnod llawn) gyda Phensiwn Anabledd Rhyfel
- Taliad Annibyniaeth y Lluoedd Arfog

Chi

Mae'n rhaid i chi beidio ennill mwy na £120 yr wythnos ar ôl treth a threuliau. Gall treuliau gynnwys rhai o'ch cyfraniadau pensiwn - a rhai o gostau gofalu am eich plant neu'r person anabl tra'ch bod yn y gwaith.

Efallai y gallwch gael Lwfans Gofalwr os yw pob un o'r canlynol yn berthnasol:

- rydych yn 16 oed neu'n hŷn
- rydych yn treulio o leiaf 35 awr yr wythnos yn gofalu am rywun
- rydych wedi bod yng Nghymru, Lloegr neu'r Alban am o leiaf 2 allan o'r 3 blynedd diwethaf
- rydych yn byw fel arfer yng Nghymru, Lloegr neu'r Alban, neu os ydych yn byw dramor fel aelod o'r lluoedd arfog

- nid ydych mewn addysg llawn amser
- nid ydych yn astudio am 21 awr neu fwy'r wythnos
- nid ydych yn destun i reolaeth fewnfudo

Efallai y byddwch yn parhau i fod yn gymwys os ydych yn symud i mewn neu' byw mewn gwlad arall o'r AEE neu'r Swistir.

Gallech fod yn gymwys i gael Credyd Gofalwr os nad ydych yn gymwys i gael Lwfans Gofalwr.

Mae'r rheolau yn wahanol yng Ngogledd Iwerddon..

Sut i wneud cais

Cyn gwneud cais, sicrhewch fod gennych:

- Rhif Yswiriant Gwladol (os oes gennych bartner hefyd, bydd angen eu un hwy)
- manylion banc neu gymdeithas adeiladu (oni bai eich bod yn cael eich Pensiwn y Wladwriaeth)
- manylion cyflogaeth a'r slip cyflog diweddaraf os ydych yn gweithio
- P45 os ydych wedi gorffen gwaith yn ddiweddar
- manylion y cwrs os ydych yn astudio

Mae angen hefyd manylion y person rydych yn gofalu amdano. Byddwch angen eu:

- dyddiad geni a'u cyfeiriad
- Rhif Yswiriant Gwladol os ydynt yn 16 oed neu'n hŷn
- Cyfeirnod Lwfans Byw i'r Anabl os ydynt o dan 16 mlwydd oed.

Gallwch ôl-ddyddio eich cais hyd at 3 mis.

Gwnewch gais yn www.gov.uk/carers-allowance/how-to-claim

Os na allwch wneud cais ar-lein, gallwch wneud cais drwy'r post. Mae'r cyfeiriad i anfon eich cais ar ddiwedd y ffurflen. Lawrlwythwch ffurflen gais yn www.gov.uk/carers-allowance/how-to-claim

Credyd Gofalwr

www.gov.uk/carers-credit

Gallech gael Credyd Gofalwr os ydych yn gofalu am rywun am o leiaf 20 awr yr wythnos.

Mae Credyd Gofalwr yn gredyd Yswiriant Gwladol sy’n helpu gyda bylchau yn eich cofnod Yswiriant Gwladol. Mae eich Pensiwn y Wladwriaeth yn seiliedig ar eich cofnod Yswiriant Gwladol.

Ni fydd eich incwm, cynilion neu fuddsoddiadau yn effeithio ar gymhwysedd ar gyfer Credyd Gofalwr.

Cymhwyster

I gael Credyd Gofalwr rhaid i chi fod:

- yn 16 oed neu’n hŷn
- o dan oedran Pensiwn y Wladwriaeth
- yn gofalu am un neu fwy o bobl am o leiaf 20 awr yr wythnos

Mae’n rhaid i’r person rydych yn gofalu amdano gael un o’r canlynol:

- elfen ofal Lwfans Byw i’r Anabl ar y gyfradd ganol neu uwch
- Lwfans Gweini
- Lwfans Gweini Cyson
- Taliad Annibyniaeth Personol – elfen byw bob dydd ar y gyfradd safonol neu uwch
- Taliad Annibyniaeth y Lluoedd Arfog

Os nad yw’r person rydych yn gofalu amdano yn cael un o’r budd-daliadau hyn, gallech barhau i gael Credyd Gofalwr. Pan fyddwch yn gwneud cais, cwblhewch y rhan ‘Tystysgrif Ofal’ ar y ffurflen gais a chael gweithiwr iechyd neu ofal cymdeithasol proffesiynol i’w llofnodi.

Gall gofalwyr nad yw’n gymwys i gael Lwfans Gofalwr fod yn gymwys i gael Credyd Gofalwr.

Nid oes angen i chi wneud cais am Gredyd Gofalwr os ydych:

- yn cael Lwfans Gofalwr - byddwch yn cael credydau yn awtomatig
- yn cael Budd-dal Plant ar gyfer plentyn o dan 12 oed - byddwch yn cael credydau yn awtomatig

- yn ofalwr maeth - gallwch wneud cais am gredydau Yswiriant Gwladol yn lle hynny

Ffurflen Credyd Gofalwr

Gallwch lawrlwytho'r ffurflen gais Credyd Gofalwr yn www.gov.uk/carers-credit/how-to-claim.

Gallwch hefyd gael y ffurflen drwy gysylltu â'r Uned Lwfans Gofalwr (isod).

Mae'r ffurflen yn cynnwys Tystysgrif Gofal - gofynnwch i weithiwr iechyd neu ofal cymdeithasol proffesiynol ei llofnodi i chi.

Ble i anfon eich ffurflen

Carer's Allowance Unit
Mail Handling Site A
Wolverhampton
WV98 2AB

Uned Lwfans Gofalwr
Ffôn: 0800 731 0297
Ffôn testun: 0800 731 0317

Dydd Llun i ddydd Iau, 8:30am i 5pm
Dydd Gwener, 8:30am i 4:30pm

Cewch ragor o wybodaeth am gostau galwadau yn www.gov.uk/call-charges

Chwilio am waith os ydych yn anabl

www.gov.uk/looking-for-work-if-disabled

Pan fyddwch yn chwilio am waith, edrychwch ar hysbysebion a ffurflenni cais ar gyfer y symbol 'hyderus o ran anabledd'.

Mae'r symbol hwn yn golygu:

- mae'r cyflogwr wedi ymrwymo i gyflogi pobl anabl
- cewch gyfweliad gwarantedig os ydych yn bodloni'r amodau sylfaenol ar gyfer y swydd.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am swyddi yn eich ardal yn eich Canolfan Gwaith leol.

Cael help

Gall eich Canolfan Gwaith leol eich helpu i ddod o hyd i swydd neu ennill sgiliau newydd a dweud wrthych am gyflogwyr yn eich ardal sy'n gyfeillgar i bobl anabl.

Gallant hefyd eich cyfeirio at seicolegydd gwaith arbenigol, os yw'n briodol, neu gynnal 'asesiad cyflogaeth', yn gofyn i chi am:

- eich sgiliau a'ch profiad
- pa fath o swyddi y mae gennych ddiddordeb ynddynt

Gofynnwch i'r Anogwr Gwaith yn eich Canolfan Gwaith leol.

Rhaglenni a grantiau

Gall eich anogwr gwaith ddweud wrthych am raglenni a grantiau i'ch helpu i ddychwelyd i'r gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Mynediad at Waith - arian tuag at weithiwr cynnal neu ar gyfer cost offer neu deithio i'r gwaith
- Cymorth Cyflogadwyedd Arbenigol – er mwyn eich helpu i fod yn barod i gyflogaeth neu i ddod yn hunangyflogedig

Gwneud cais am swydd

Cwestiynau am eich iechyd neu'ch anabledd

Nid yw cyflogwr fel arfer yn gallu gofyn cwestiynau am eich iechyd neu'ch anabledd cyn iddynt gynnig swydd i chi.

Gallant ond ofyn i chi am hyn am resymau cyfyngedig iawn, er enghraifft er mwyn:

- gwneud 'addasiadau rhesymol' – er enghraifft, os oes angen fersiwn print bras o'r prawf arnoch
- penderfynu a allwch wneud rhywbeth sy'n rhan hanfodol o'r swydd

Os ydych yn cael eich trin yn annheg pan fyddwch yn gwneud cais am swydd

Cysylltwch a'r Gwasanaeth Cynghori a Chynorthwyo Cydraddoldeb os credwch eich bod wedi bod cael eich trin yn annheg.

Ffôn: 0808 800 0082
Ffôn testun: 0808 800 0084

Dydd Llun i ddydd Gwener 9am i 8pm, dydd Sadwrn 10am i 2pm.

Cewch ragor o wybodaeth am gostau galwadau yn
www.gov.uk/call-charges

Efallai y byddwch hefyd yn gallu cymryd cwyn i dribiwnlys cyflogaeth - rhaid i chi wneud hyn o fewn 3 mis i'r gwahaniaethu ddigwydd.

Credyd Treth Gwaith

www.gov.uk/working-tax-credit

Gallech gael Credyd Treth Gwaith os yw'r naill un neu'r llall yn berthnasol:

- rydych rhwng 16 a 24 oed a bod gennych blentyn neu anabledd cymwys
- rydych yn 25 oed neu'n hŷn, gyda phlant neu heb blant

Mae'n rhaid i chi:

- gweithio nifer penodol o oriau'r wythnos
- cael eich talu am y gwaith a wnewch (neu y disgwylir i chi ei wneud)
- ar incwm sy'n is na'r lefel benodol

Mae'r swm sylfaenol ar gyfer Credyd Treth Gwaith hyd at £1,960 y flwyddyn - gallech gael mwy (neu lai) yn dibynnu ar eich amgylchiadau a'ch incwm.

Ni allwch hawlio credydau treth a Chredyd Cynhwysol ar yr un pryd.

Cewch wybod mwy yn **www.gov.uk/working-tax-credit**.

Help arall os ydych yn anabl

Taliadau Uniongyrchol

Os ydych chi neu rywun rydych yn gofalu amdanynt yn cael help gan y gwasanaethau cymdeithasol, gallwch wneud cais am daliadau uniongyrchol. Mae'r rhain yn eich galluogi i ddewis a phrynu'r gwasanaethau rydych eu hangen eich hunain yn hytrach na'i cael gan eich cyngor lleol.

Dewch o hyd i fwy yn www.gov.uk/apply-direct-payments

Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl

Gallech gael grant gan eich cyngor leol os ydych yn anabl ac angen gwneud newidiadau i'ch cartref, er engrhaifft er mwyn:

- llydanu drysau a gosod rampiau
- gwella mynediad i ystafelloedd a chyflesuterau – e.e. lift grisiau neu ystafell ymolchi i lawr grisiau
- darparu system gwresogi sy'n addas i'ch anghenion
- addasu switshis rheoli gwres a golau er mwyn eu gwneud yn haws i'w ddefnyddio.

Ni fydd Grant Cyfleusterau i'r Anabl yn effeithio ar unrhyw fudd-daliadau a gewch. Dewch o hyd i fwy yn www.gov.uk/disabled-facilities-grants

Y Cynllun Motability

I fod yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Motability, rhaid i chi gael un o'r lwfansau symudedd canlynol a rhaid i chi gael o leiaf 12 mis o'r dyfarniad yn weddill. Noder, nid yw Lwfans Gweini yn gallu cael ei ddefnyddio er mwyn llogi car twry'r Cynllun.

- Cyfradd Uwch yr Elfen Symudedd o Lwfans Byw i'r Anabl
- Cyfradd Uwch yr Elfen Symudedd o Daliad Annibyniaeth Personol
- Atodiad Symudedd Pensiynwyr Rhyfel
- Taliad Annibynnol y Lluoedd Arfog

Cewch ragor o wybodaeth yn www.motability.co.uk

Cynllun parcio Bathodyn Glas

Mae'r cynllun Bathodyn Glas yn darparu ystod o fuddion parcio i bobl anabl ag anawsterau cerdded difrifol sy'n teithio naill ai fel gyrwyr neu fel teithwyr.

Cewch wybod mwy yn www.gov.uk/apply-blue-badge

Eithriad treth cerbyd

Gallwch wneud cais i gael eich eithrio rhag talu treth cerbyd os cewch:

- elfen symudedd cyfradd uwch Lwfans Byw i'r Anabl
- cyfradd uwch elfen symudedd Taliad Annibyniaeth Personol
- Atodiad Symudedd Pensiynwyr Rhyfel

Rhaid i'r cerbyd gael ei gofrestru yn enw'r person anabl neu enw eu gyrrwr enwebedig.

Rhaid defnyddio'r cerbyd ar gyfer anghenion personol y person anabl yn unig. Ni ellir ei ddefnyddio gan y gyrrwr enwebedig ar gyfer defnydd personol eu hunain.

Dim ond un eithraid treth cerbyd y gallwch ei gael ar unrhyw bryd penodol.

Cewch wybod my yn www.gov.uk/financial-help-disabled/vehicles-and-transport